Λόγοι εις Ευτρόπιον (Αγ. Ιωάννης Χρυσόστομος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 30 Μαΐου, 2012

Πρόλογος

Οι δύο λόγοι «Εις Ευτρόπιον» του αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου (354-407) είναι αναμφισβήτητα από τα πιο αντιπροσωπευτικά δείγματα τόσο της **ρητορικής δεινότητος** όσο και της **ποιμαντικής δεξιοτεχνίας** τού μεγάλου ιεράρχη.
Αλλά ποιός ήταν ο Ευτρόπιος; Ένας ευφυής και πανούργος αυλικός, που είχε κατορθώσει με τέχνασμα να δώσει ως σύζυγο στον τότε αυτοκράτορα Αρκάδιο (395-408) την Ευδοξία, πανέμορφη κόρη στρατιωτικού. Κερδίζοντας έτσι την εύνοια της νεαρής αυτοκράτειρας, αναρριχήθηκε στην εξουσία και σύντομα έγινε πρωθυπουργός. Πανίσχυρος και ασύδοτος καθώς ήταν, χρησιμοποιούσε αδίσταχτα κάθε μέσο για να ικανοποιεί την αχαλίνωτη φιλοδοξία και την ακόρεστη πλεονεξία του. Ο λαός τον μισούσε και ο ιερός Χρυσόστομος ασκούσε **δριμύτατο έλεγχο** των παρανομιών και των εγκλημάτων του.
Ένα από τα μέτρα που είχε πάρει ο Ευτρόπιος για την εξόντωση των πολιτικών του αντιπάλων ήταν και η κατάργηση του ασύλου των ναών. Οι οδυνηρές συνέπειες όμως αυτού του μέτρου τι τραγική ειρωνεία!-έπληξαν πρώτα τον ίδιο. Γιατί σύντομα τα πράγματα πήραν άλλη τροπή.
Το 399, αφού το ποτήρι της λαϊκής αγανακτήσεως ξεχείλισε, ο Αρκάδιος, με αποφασιστική επέμβαση του στρατού, αποφάσισε την καθαίρεση του άνομου πρωθυπουργού, που εγκαταλείφθηκε αμέσως απ’ όλους. Κυνηγημένος από τον μανιασμένο όχλο, που διψούσε για εκδίκηση, και βλέποντας να κινδυνεύει άμεσα η ζωή του, κατέφυγε στο ναό των Αγίων Αποστόλων και γαντζώθηκε έντρομος στην αγία Τράπεζα.
Ο αρχιεπίσκοπος Ιωάννης, αφού με παρέμβασή του στον αυτοκράτορα εξασφάλισε το δικαίωμα της ασυλίας, ανέβηκε στον άμβωνα του ναού και εκφώνησε τον πρώτο «Εις Ευτρόπιον» λόγο του, με τον οποίο κατόρθωσε να τιθασεύσει την παραφορά τού λαού και να σώσει τη ζωή τού έκπτωτου αξιωματούχου.
Λίγες μέρες αργότερα ο Ευτρόπιος προσπάθησε να φύγει από την Κωνσταντινούπολη. Το πλήθος τον αναγνώρισε και τον συνέλαβε. Παίρνοντας αφορμή απ’ αυτό το γεγονός, ο άγιος ιεράρχης εκφώνησε τον δεύτερο «Εις Ευτρόπιον» λόγο του.
Τα αποσπάσματα των δύο λόγων που ακολουθούν σε ελεύθερη απόδοση επικεντρώνονται σε **τρία θέματα**: α) την **ακατάβλητη δύναμη της Εκκλησίας**, που είναι **το ασφαλές καταφύγιο όλων**, β) τη **ματαιότητα της παρούσης ζωής** και γ) το **πνεύμα της αγωνιστικότητος και αυτοθυσίας που πρέπει να διακρίνει τον επίσκοπο σε κάθε εκκλησιαστικό ζήτημα**, έστω και δευτερεύον.

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΠΑΡΑΚΛΗΤΟΥ

«Εις Ευτρόπιον»

Λόγος Α΄

ΠΑΝΤΟΤΕ, μα ιδιαίτερα τώρα, είναι κατάλληλη η στιγμή για να πούμε: «Όλα είναι μάταια, ματαιότητα και πάλι ματαιότητα» (Εκκλ. 1:2).
Πού τώρα η λαμπρή αρχοντική στολή; Πού οι κρότοι και οι χοροί και οι συγκεντρώσεις; Πού οι επευφημίες στα ιπποδρόμια και οι κολακείες των θεατών; Όλα έφυγαν. Φύσηξε ξαφνικά αέρας, έριξε τα φύλλα κι έδειξε το δέντρο γυμνό, να σαλεύεται σύγκορμο και να κινδυνεύει να ξεριζωθεί.
Πού τώρα οι επίπλαστοι φίλοι; Πού τα γλέντια; Πού η συμμορία των παρασίτων; Πού τα καλύτερα κρασιά, που χύνονταν ολοήμερα, και οι ποικίλες τέχνες των μαγείρων; Πού οι γλυκόλογοι κι εξυπηρετικοί δουλόφρονες;
Νύχτα ήταν όλα κι όνειρο. Και μόλις ξημέρωσε, εξαφανίστηκαν. Ανθη ήταν εαρινά και μαράθηκαν. Σκιά ήταν και πέρασε. Καπνός ήταν και διαλύθηκε. Σαπουνόφουσκα ήταν κι έσκασε. Αράχνη ήταν κι έσπασε. Να γιατί πάντα καταλήγουμε στο συμπέ-ρασμα: «Όλα είναι μάταια, ματαιότητα και πάλι ματαιότητα».
Δεν σου έλεγα συχνά-πυκνά, Ευτρόπιε, πως είναι **δραπέτης ο πλούτος**; Εσύ όμως δεν με ανεχόσουν. Δεν σου έλεγα πως είναι αχάριστος δούλος; Να που το απέδειξαν τα πράγματα.
Όταν εσύ μου έκανες επανειλημμένες παρατηρήσεις, επειδή έλεγα την αλήθεια, δεν σε βεβαίωνα πως σ’ αγαπούσα περισσότερο από τους κόλακες; Αν υπέφερες τα δήθεν τραύματά μου, δεν θα σου προκαλούσαν τα προσποιητά φιλήματα εκείνων τούτον τον όλεθρο. Οι πληγές από μένα προξενούν υγεία, ενώ τα δικά τους φιλήματα σου χάλκεψαν αρρώστια ανίατη.
Πού είναι τώρα οι κεραστές σου; Πού όσοι σου έπλεκαν μύρια εγκώμια; Χάθηκαν, αρνήθηκαν τη φιλία, κοιτάζουν να εξασφαλίσουν τον εαυτό τους.

Αλλά δεν φερνόμαστε έτσι εμείς. Δεν σ' εγκαταλείπαμε, όταν θύμωνες. Και τώρα που έπεσες, σε περιμαζεύουμε και σε συντρέχουμε.
Η Εκκλησία, που την πολέμησες, άνοιξε την αγκαλιά της και σε δέχτηκε . Αντίθετα, τα θέατρα που υποστήριζες, αυτά που για χάρη τους αγανακτούσες και τά 'βαζες μαζί μας, σε πρόδωσαν και σε καταβαράθρωσαν. Εμείς ποτέ δεν πάψαμε να σε προειδοποιούμε: "Τί κάνεις; Έτσι που πολεμάς την Εκκλησία, βαδίζεις στην καταστροφή!". Μα δεν έδινες σημασία... Και οι μεν ιπποδρομίες εξανέμισαν τον πλούτο σου και ακόνισαν το ξίφος εναντίον σου· η Εκκλησία όμως, που γνώρισε την άδικη μανία σου, βάζει τώρα τα στήθη της για να σε αποσπάσει από τα δίχτυα τού θανάτου.
Τα λέω τούτα όχι για να ριχτώ πάνω στον πεσμένο, αλλά για ν' ασφαλίσω τους όρθιους. Όχι για να ξύσω τις πληγές του τραυματισμένου, αλλά για να διατηρήσω άτρωτους τους άλλους. Δεν καταποντίζω αυτόν που θαλασσοδέρνεται, αλλά **εκπαιδεύω** όσους τώρα πλέουν με ούριο άνεμο, ώστε σε ώρα τρικυμίας να μην τους καταπιεί το νερό.
Ας έχουμε πάντοτε στο νου μας, πόσο **ευμετάβλητα είναι τ' ανθρώπινα**. Αν αυτός φοβόταν μεταβολή, δεν θα πάθαινε μεταβολή. **Τ' ανθρώπινα είναι μηδαμινότερα κι από το μηδέν**. Γιατί ποιός, αλήθεια, ήταν ανώτερός του; Δεν ήταν αυτός ο πλουσιότερος της οικουμένης; Δεν ήταν ο πιο ισχυρός από τους ισχυρούς; Δεν τον έτρεμαν όλοι; Ωστόσο, να που έγινε αθλιότερος κι από τους φυλακισμένους κι από τους δούλους κι από τους φτωχούς που πεινάνε, γιατί απειλείται με σπαθιά κοφτερά, με δήμιους, με εκτέλεση. Ούτε καν θυμάται την προηγούμενη κατάσταση της ευτυχίας. Βρίσκεται μέσα σε πυκνό σκοτάδι, μέρα μεσημέρι. Όσο και να προσπαθήσουμε, δεν θα καταφέρουμε να παραστήσουμε το πόσο βασανίζεται, περιμένοντας από στιγμή σε στιγμή τον θάνατο...
Τί χρειάζονται τα δικά μου λόγια, αφού ο ίδιος μας τα παρουσιάζει ζωντανά; Από χθες, που πήγαν να τον συλλάβουν και πρόστρεξε στ' Αγια, έχει μορφή απολιθωμένου απ' τον φόβο, πρόσωπο νεκρού, φωνή σπασμένη. Τρέμει σύγκορμος. Τα δόντια του χτυπούν από την αγωνία.
Αυτά τα λέω όχι για να τον χλευάσω, επαναλαμβάνω, αλλά για να σας γαληνέψω και να δείξετε επιείκεια. Αρκετές ήταν, σαν τιμωρία του, οι συμφορές που τον βρήκαν ως τώρα.
Πολλοί απάνθρωποι μας κατηγορούν, γιατί τον δεχτήκαμε μέσα στο ιερό Βήμα. Περιγράφω την κατάντια του για να τους μαλάξω την αστοργία. Αγανακτούν, επειδή κατέφυγε στην Εκκλησία αυτός, που την πολέμησε ακατάπαυστα.
Μα γι' αυτό ακριβώς να δοξάζουμε τον Θεό! Τον έφερε σε τέτοια ανάγκη, ώστε **έμαθε και τη δύναμή της και τη φιλανθρωπία της** ! Έμαθε τη δύναμή της, γιατί έμεινε **αήττητη** στον πόλεμο που της κήρυξε, ενώ αφανίστηκε εκείνος. Έμαθε και τη φιλανθρωπία της, γιατί, μολονότι την αντιμετώπισε άδικα και σκληρά, αυτή έγινε τώρα **ασπίδα** και τον καλύπτει. Τον ασφαλίζει κάτω απ' τις φτερούγες της και τον ζεσταίνει μέσα στην αγκάλη της. Δεν του κρατάει κακία. Τούτο είναι το λαμπρότερο τρόπαιο, η περιφανέστερη νίκη. Έπιασε αιχμάλωτο τον εχθρό και τον

σπλαχνίζεται, τη στιγμή που όλοι τον εγκατέλειψαν έρημο. Σαν **μάνα** τρυφερή τον έκρυψε μέσα στα ρούχα της, μην υπολογίζοντας τον βασιλικό θυμό και τη λαϊκή οργή. Τούτο είναι το στολίδι που κοσμεί την αγία Τράπεζα.
«Τί στολίδι μας λες;», διαμαρτύρεσθε. «Τον ασεβή και πλεονέκτη και άρπαγα ν' ακουμπάει στο Θυσιαστήριο;». Μην ξεστομίζετε τέτοια λόγια, παρακαλώ, γιατί και η πόρνη ακούμπησε τα πόδια τού Ιησού. Και τούτο όχι μόνο δεν ήταν έγκλημα εναντίον Του, αλλά θαύμα και ύμνος μεγάλος. Γιατί δεν έβλαψε τον καθαρό η ακάθαρτη. Απεναντίας, την ακόλαστη και μυσαρή τη μετέβαλε σε καθαρή ο άσπιλος και άμωμος. Μη μνησικακείτε, άνθρωποί μου. Είμαστε δούλοι Εκείνου που, ενώ σταυρωνόταν, έλεγε: «Πατέρα, συγχώρησέ τους, δεν ξέρουν τι κάνουν» (Λουκ. 23:34).
"Μα αυτός", λέτε, "κατάργησε το άσυλο με νόμο". Ναι, αλλά να που πρώτος έλυσε τον νόμο, κι έγινε θέαμα της οικουμένης! Χωρίς ν' αρθρώσει λέξη, φωνάζει σ' όλους: "Μην κάνετε ό,τι έκανα, για να μην πάθετε ό,τι έπαθα!". **Έγινε έτσι δάσκαλος με τη δική του συμφορά**...

Λάμπει εξαίσια το Θυσιαστήριο, έχοντας δεμένο το λιοντάρι. Κι εσείς, που προστρέξατε, είσαστε μάρτυρες ότι δεν υπερβάλλω στα λόγια.
Λαμπρή σήμερα η συγκέντρωση. Μόνο το Πάσχα είδα τόσο κόσμο! Η σιωπή του σας συγκάλεσε σαν βροντόφωνη σάλπιγγα. Οι γυναίκες αφήσατε τα σπίτια. Οι άνδρες αφήσατε την αγορά. Όλοι τρέξατε ν' αντικρύσετε γυμνή τη μηδαμινότητα των ανθρώπινων πραγμάτων.
Και η πορνική όψη, που μέχρι χθες ακτινοβολούσε φαιδρή, άλλαξε σήμερα, σαν να της σφούγγισε η μεταβολή τα καλλυντικά. Έτσι γίνεται με τους **πλεονέκτες: Ευημερούν πρόσκαιρα, και μετά υποφέρουν θλίψη αβάσταχτη**.
Τι μεγάλη δύναμη έχει η δυστυχία αυτή! Τον επισημότερο και μακαριότερο απ' όλους, τον έκανε να φαίνεται ελεεινότερος απ' όλους.
Αν μπει **πλούσιος** εδώ, κερδίζει πολλά. Διαπιστώνει πως έχει πέσει από τόσο ύψος εκείνος, που ως τώρα έσειε την οικουμένη· πως είναι πιο συμμαζεμένος και δειλός από λαγό και βάτραχο· πως είναι καρφωμένος χωρίς δεσμά σε τούτο το κολονάκι, και αντί γι' αλυσίδα περισφίγγεται από τον φόβο. Με όλ' αυτά **υποχωρεί η φλεγμονή της απληστίας** και πέφτει ο αέρας του πλούσιου, που, φιλοσοφώντας για τα επίγεια, φεύγει, αφού μάθει στην πράξη ό,τι διακηρύσσει η Γραφή: «**Κάθε άνθρωπος είναι σαν το χορτάρι, και η δόξα του φευγαλέα σαν το αγριολούλουδο· το χορτάρι ξεραίνεται κι ο ανθός μαραίνεται και πέφτει** » (Ησ. 40:6-7). Επίσης, «Οι μέρες του χάθηκαν σαν καπνός» (Ψαλμ. 101:4) και πολλά άλλα.
Ο φτωχός πάλι, μπαίνοντας και αντικρύζοντας το θέαμα, **δεν λυπάται πια τον εαυτό του. Αντίθετα, καλοτυχίζει τη φτώχεια**, γιατί του είναι άσυλο και λιμάνι γαλήνιο και τείχος ασφαλές. **Προτιμάει να μείνει στην κατάστασή του, παρά ν' απολαύσει για λίγο τα πάντα και υστέρα να διακινδυνεύσει και τη ζωή του ακόμα**.

Βλέπετε ότι δεν πήγε άδικα η συγκέντρωσή μας εδώ, αλλά έγινε αιτία μεγάλου κέρδους και σε **πλούσιους** και σε **φτωχούς**, και σε **άσημους** και σε **επίσημους**, και σε **δούλους** και σε **ελεύθερους**;
Βλέπετε ότι καθένας φεύγει αποκομίζοντας **φάρμακα**, και θεραπεύεται από το θέαμα τούτο και μόνο;

Αραγε σας κατεύνασα το πάθος; Έδιωξα την οργή; Έσβησα την απανθρωπιά; Σας έφερα σε συμπάθεια;
Το πιστεύω. Το δείχνουν τα πρόσωπά σας και οι πηγές των δακρύων!
Αφού λοιπόν οι πέτρινες καρδιές σας μεταβλήθηκαν σε εύφορο αγρό, ελάτε τώρα να βλαστήσουμε καρπό ευσπλαχνίας, να επιδείξουμε στάχυ μεστωμένο από αγαθοσύνη. Ας πάμε όλοι μαζί στον καλό μας αυτοκράτορα. Ας πάμε για χάρη τής Εκκλησίας, για χάρη του θυσιαστηρίου, παρακαλώντας τον να χαρίσει έναν άνδρα στην αγία Τράπεζα. Και αυτός θα το αποδεχθεί και ο Θεός θα το επαινέσει. Ήδη, βέβαια, έχει καταπραϋνθεί ο θυμός του και, παρά την εκδικητική απαίτηση του εξαγριωμένου στρατού, αυτός τον έχει συγχωρήσει σαν άνθρωπο.
Ο βασιλιάς τον σπλαχνίστηκε. Κι ενώ προσβλήθηκε, δεν μνησικάκησε. Εσείς, που δεν πάθατε τίποτα, πώς δείξατε τέτοιο μίσος;
Πώς, όταν λυθεί όλη αυτή η παράσταση, θα πλησιάσετε στα ιερά Μυστήρια και θα πείτε την προσευχή, «άφες ημίν τα οφειλήματα ημών, ως και ημείς αφίεμεν τοις οφειλέταις ημών», χωρίς να τον έχετε συγχωρήσει;
Εντάξει. Αδίκησε πολύ. Δεν διαφωνώ. Μα τώρα είναι καιρός όχι δικαστηρίου, αλλά ελέους· όχι ανακρίσεως, αλλά συγχωρήσεως· όχι καταδίκης, αλλά συμπάθειας.
Ας μη δυσφορεί κανείς. Μάλλον ας δεηθούμε στον φιλάνθρωπο Θεό να του δώσει παράταση ζωής, ώστε να μετανοήσει και να ξεπλυθεί από τις αμαρτίες του.
Έτσι, με την πράξη μας αυτή, και τα δικά μας πλημμελήματα θα σβήσουμε και την Εκκλησία θα τιμήσουμε. Μα κι η οικουμένη θα θαυμάσει και θα διακηρύξει τη φιλανθρωπία τής πόλης μας.
Για να καρπωθούμε λοιπόν τόσα αγαθά, ας σώσουμε τον ικέτη.

Λόγος Β'

Πολιορκήθηκε η Εκκλησία πριν από λίγες μέρες. Ήρθαν στρατιώτες σε παράταξη, που έβγαζαν φωτιές από τα μάτια. Γυμνώθηκαν ξίφη, μα κανείς δεν μάτωσε. Τα ανάκτορα ήταν σε κατάσταση αγωνίας, μα η Εκκλησία σε κατάσταση ασφάλειας. Στεκόμασταν χωρίς να φοβόμαστε την παραφορά τού στρατού, που ζητούσε τον δραπέτη. Γιατί, τέλος πάντων, είχαμε σίγουρο ενέχυρο το «Οι δυνάμεις τού άδη δεν θα την κατανικήσουν» (Ματθ. 16:18).

Όταν καταφεύγεις στην Εκκλησία, δεν καταφεύγεις σε τόπο. Γιατί η Εκκλησία δεν είναι οι τοίχοι και η σκεπή, αλλά η πίστη και ο βίος, το δόγμα και το ήθος.
Τίποτα δεν είναι ίσο με την Εκκλησία. Μη μου αναφέρεις όπλα και τείχη. Γιατί τα τείχη με τον καιρό παλιώνουν, ενώ η Εκκλησία ποτέ δεν γερνάει. Τα τείχη τα γκρεμίζουν οι βάρβαροι, την Εκκλησία ωστόσο ούτε οι δαίμονες δεν τη νικούν.
Και ότι δεν είναι κούφια κομπορρημοσύνη τα λόγια μου, το μαρτυρούν τα πράγματα.
Πόσοι και πόσοι δεν πολέμησαν την Εκκλησία! Όλοι τους χάθηκαν, αυτή όμως υψώθηκε πάνω από τους ουρανούς! Τέτοιο μέγεθος και **τέτοιαν ιδιότητα έχει η Εκκλησία: Όταν πολεμείται, νικά· όταν υπονομεύεται, δυναμώνει· όταν συκοφαντείται, γίνεται λαμπρότερη**. **Δέχεται τραύματα, μα δεν πέφτει κάτω από τις πληγές· κλυδωνίζεται, μα δεν καταποντίζεται· χειμάζεται, μα δεν ναυαγεί· παλεύει, μα δεν καταβάλλεται· πυγμαχεί, μα δεν νικιέται**.
Γιατί παραχωρήθηκε ο πόλεμος; Για να παρουσιαστεί εξαίσιο το τρόπαιο! Ήσασταν παρόντες εκείνη την ημέρα και βλέπατε πόσα όπλα κραδαίνονταν. Η εξαλλοσύνη των στρατιωτικών είχε φουντώσει σαν φωτιά, κι εμείς τρέχαμε στη βασιλική αυλή.
Αλλά τί έγινε; Με τη χάρη του Θεού, τίποτα δεν μας έκανε να δειλιάσουμε.
Τα λέω τούτα, για να μεταγγίσω και σ’ εσάς τόλμη και θάρρος. Πώς εμείς δεν δειλιάσαμε; Απλούστατα, γιατί δεν φοβηθήκαμε κανένα από τα τότε δεινά. Αλλωστε τί είναι δεινό; Ο **θάνατος**; Κάθε άλλο, αφού γρήγορα καταπλέουμε στο ακύμαντο λιμάνι τ’ ουρανού. Οι **δημεύσεις**; «Γυμνός βγήκα απ’ την κοιλιά της μάνας μου, γυμνός και θα γυρίσω πίσω στη μάνα γη» (Ιώβ 1:21). Οι **εξορίες**; «Στον Κύριο ανήκει η γη και ό,τι τη γεμίζει» (Ψαλμ. 23:1). Οι **συκοφαντίες**; «Να αισθάνεσθε χαρά και αγαλλίαση, όταν σας κακολογήσουν με κάθε ψεύτικη κατηγορία, γιατί θ’ ανταμειφθείτε με το παραπάνω στους ουρανούς» (πρβλ. Ματθ. 5:11-12).
Ατένιζα τα σπαθιά, και τον ουρανό συλλογιζόμουν. Περίμενα τον θάνατο, και την ανάσταση σκεφτόμουν. Έβλεπα τα επίγεια παθήματα, και αριθμούσα τα επουράνια βραβεία. Αντίκρυζα τις επιβουλές, και είχα στο νου μου το αμαράντινο στεφάνι.
Γιατί ο σκοπός τού αγώνα μου ήταν αρκετός να με παρηγορήσει.
Πρόστρεχα στις αρχές, αλλ’ αυτό δεν ήταν για μένα προσβολή και ξεπεσμός.
Ξεπεσμός ένα μόνο είναι: η αμαρτία! Κι αν ακόμα όλος ο κόσμος σε προσβάλει, εφόσον εσύ δεν προσβάλεις τον εαυτό σου, δεν έχεις προσβληθεί. Μια και μόνη προδοσία υπάρχει: η προδοσία της συνειδήσεως!
Μην προδώσεις εσύ τη συνείδησή σου, και κανείς δεν θα σε προδώσει.

Πέρασε η νύχτα και φάνηκε η μέρα. Ελέγχθηκε η σκιά και παρουσιάστηκε η αλήθεια. Διδαχή ήταν τα γεγονότα. Και έλεγα ενδόμυχα: “Αραγε θα μείνουν σωφρονισμένοι, ή θα περάσουν δυο εικοσιτετράωρα και θα ξεχάσουν τα πάντα;”. Πάλι τα ίδια και τα ίδια να λέω; Ποιό το κέρδος; Μα ναι! Πολύ κέρδος! Κι αν δεν με ακούσουν όλοι, θα με ακούσουν οι μισοί· κι αν όχι οι μισοί, το ένα τρίτο· ή έστω το τέταρτο· ή έστω δέκα· ή έστω πέντε· ή έστω ένας. Κι αν ούτ’ ένας, εγώ τον μισθό μου τον έχω!

Λοιπόν, «το χορτάρι ξεραίνεται κι ο ανθός μαραίνεται και πέφτει, μα ο λόγος τού Θεού μας μένει αιώνια» (Ησ. 40:7). Είδατε την ποταπότητα των ανθρώπινων πραγμάτων. Όταν οι λόγχες κινούνταν απειλητικά, όταν η πόλη καιγόταν, όταν δεν ίσχυε ούτε το βασιλικό στέμμα, όταν η βασιλική πορφύρα ταπεινωνόταν, όταν όλα βρίσκονταν σε αναβρασμό, πού ήταν τότε οι δούλοι και πού οι φίλοι τού Ευτρόπιου; Όλοι είχαν εξαφανιστεί!... Τα προσωπεία άλλαζαν. Πού ήταν ο πλούτος του; Κι αυτός είχε δραπετεύσει! Ναι, ο προκομμένος ο πλούτος τα μηχανεύεται όλα, και πάνω στην ανάγκη φεύγει...
Πολλοί με κατηγορούν: "Έγινες φόρτωμα στους πλουσίους". Μα αφού εκείνοι έγιναν φόρτωμα στους φτωχούς! Εγώ έγινα ενοχλητικός όχι σε όλους τους πλουσίους, αλλά σε όσους αποκτούν και χρησιμοποιούν τα χρήματα με τρόπο κακό. **Ακατάπαυστα διαλαλώ, ότι δεν τα βάζω με τον πλούσιο, αλλά με τον πλεονέκτη και τον άρπαγα. Και οι εύποροι παιδιά μου, και οι άποροι παιδιά μου**· και τους πρώτους και τους δεύτερους μήτρα μ' ωδίνες τούς γέννησε. Θέλεις να με λιθοβολήσεις; Είμαι έτοιμος να χύσω το αίμα μου, μόνο και μόνο για να παρεμποδίσω την αμαρτία σου.
Δεν φοβάμαι επιβουλή. **Ένα μονάχα φοβάμαι: την αμαρτία**. Κανείς να μη με πιάσει ν' αμαρτάνω, κι ας με αντιμάχονται τα πέρατα της γης. Θέλω να εκπαιδεύσω κι εσάς, για να σκέφτεστε όμοια. **Μη φοβηθείτε δυσμένεια άρχοντα. Να φοβάστε όμως τη δύναμη της αμαρτίας**. Αν δεν έχεις αμαρτία, ο Κύριος σε αρπάζει και σε σώζει μέσα από μύρια εχθρικά όπλα! **Αν όμως έχεις αμαρτία, και μέσα στον παράδεισο να είσαι, πέφτεις**. Στον παράδεισο ήταν ο Αδάμ κι έπεσε - στην κοπριά ο Ιώβ και στεφανώθηκε. Τί ωφέλησε τον πρώτο ο παράδεισος; Ή τί έβλαψε τον δεύτερο η κοπριά;
Ποτέ μη μακαρίζετε τον αμαρτωλό. Να μακαρίζετε τον δίκαιο. Πού είναι τόσοι μεγάλοι και τρανοί; Περαστικοί ήταν κι έφυγαν. Δεν τους έτρεμαν οι αξιωματούχοι; Δεν ταπεινώνονταν όλοι μπροστά τους; Ήρθε όμως η αμαρτία, και όλα φανερώθηκαν κι ελέγχθηκαν.
Δεν βλέπετε τον Ευτρόπιο; Οι δουλόφρονες έγιναν δικαστές του κι οι κόλακες δήμιοι! Εκείνοι που φιλούσαν κάποτε τα χέρια του, επιχειρούσαν τώρα πρώτοι να τον σύρουν έξω απ' τον ναό! Χθες δουλικός, σήμερα εχθρός! Χθες επαινέτης, σήμερα κατήγορος! Χθες τον αποκαλούσες σωτήρα κι ευεργέτη, σήμερα τον στιγματίζεις! Και όλ' αυτά γιατί χθες δεν ενεργούσες με ειλικρίνεια. Τι μεταστροφή! Τι μεταπήδηση στην αντίπερα όχθη!
Αλλά εγώ δεν είμαι τέτοιος. Αν και μ' επιβουλευόταν, έγινα προστάτης του. Αναρίθμητα δεινά έπαθα και δεν τ' ανταπέδωσα, γιατί μιμούμαι τον Κύριό μου Χριστό.
Τόσες ανακατατάξεις έγιναν από τότε που ήρθα στην πόλη, και κανείς δεν σωφρονίζεται. Όταν λέω κανείς, δεν κατηγορώ όλους -μη γένοιτο! Δεν είναι δυνατό τούτα τα εύφορα χώματα να δεχθούν σπέρματα και να μη βγάλουν στάχυα. Εγώ όμως είμαι αχόρταγος! Δεν θέλω να σωθούν λίγοι, αλλά όλοι! **Κι αν ένας μόνο χαθεί, θα χαθώ κι εγώ**!

Εμπρός! **Μη στέκεσαι μακριά από την Εκκλησία! Τίποτα δεν είναι ισχυρότερο από την Εκκλησία! Η ελπίδα σου η Εκκλησία, η σωτηρία σου η Εκκλησία, το καταφύγιό σου η Εκκλησία!** Είναι υψηλότερη από τον ουρανό, είναι πλατύτερη από τη γη! **Ποτέ δεν γερνάει, πάντοτε ακμάζει**.
Η Γραφή την αποκαλεί βουνό, για να δηλώσει την ασάλευτη στερρότητά της· παρθένο, για την αφθορία της· βασίλισσα, για τη μεγαλοπρέπειά της· θυγατέρα, για τη συγγένεια με τον Θεό· στείρα που γέννησε εφτά, για την πολυτεκνία της... Μύριες ονομασίες, για να παραστήσει την ευγένειά της, όπως ακριβώς και ο Κύριός της έχει πολλά ονόματα.
Για όλα τούτα ας ευχαριστήσουμε τον Θεό, γιατί σ' Αυτόν αποκλειστικά ανήκει η δόξα στους αιώνες των αιώνων. Αμήν!

[Πηγή: «Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ (16): Λόγοι εις Ευτρόπιον», Ιερά Μονή Παρακλήτου, Ωρωπός Αττικής]

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ: «Θα θέλαμε θερμά να ευχαριστήσουμε τον Αρχιμ. Τιμόθεο, Καθηγούμενο της Ιεράς Μονής Παρακλήτου, για την ευλογία αναδημοσίευσης του φυλλαδίου».

Διαβάστε περισσότερα κείμενα από τις εκδόσεις της Ιεράς Μονής Παρακλήτου πατώντας εδώ